

El Programa Europa vol ser un fòrum per al pensament crític respecte de la construcció europea, des d'una clara aposta europeïsta. Es proposa avaluar el procés d'integració i d'ampliació de la Unió Europea, i la relació entre aquest procés integrador i les dinàmiques pròpies de les grans potències mundials (en especial, els Estats Units), les altres institucions internacionals d'àmbit europeu (el Consell d'Europa, l'OTAN, l'OSCE), les polítiques exteriors dels Estats Membres i les activitats internacionals dels actors governamentals subestatsals. El programa vol també analitzar el paper de la UE en l'espai geogràfic europeu, en particular al sud-est d'Europa i Rússia. Es proposa també avaluar les relacions entre la UE i les organitzacions multilaterals d'abast regional (subregionals) que actuen a Europa i als seus límits amb el projecte de recerca EU4SEAS finançat pel 7è programa marc de la UE. El programa vol contribuir també a l'agenda europea en la qüestió energètica com a component de la política exterior.

El Programa Europa vol contribuir des de Catalunya i Espanya a enfortir els processos de reforma i acostament a la Unió Europea dels països europeus no comunitaris, i fomentar un millor coneixement d'aquesta regió a casa nostra. També es volen afavorir els contactes directes, estimular la investigació i establir intercanvis tant puntuals com permanents amb actors del centre i de l'est d'Europa per tal de consolidar Barcelona com un espai privilegiat de reflexió en aquest àmbit dins del context espanyol, contribuint a crear una opinió pròpia i informada.

LÍNIES DE TREBALL

El procés d'integració europea • Les relacions exteriors de la UE • ampliació i política de veïnatge • Seguretat energètica • Els actors subestatsals en el nou context europeu • Fòrums bilaterals.

Director del Programa
Jordi Vaquer i Fanés
Assistent de Programa
Francisco A. Pérez

- **EL PROCÉS D'INTEGRACIÓ EUROPEA: QUINA EUROPA VOLEM?**

Tot i que durant l'any 2007 ha superat l'impasse constitucional, la Unió Europea manté obert el debat sobre els seus objectius i la seva configuració institucional. Com es poden compatibilitzar les diferents visions del projecte de construcció europea defensades per diferents Estats Membres i sectors de la població? Quin paper poden tenir les geometries variables i cooperacions reforçades? Com es poden adaptar les polítiques comunes a la realitat d'una Europa de 27? Després de les dues ampliacions de 2004 i 2007, és imprescindible analitzar com es van creant grups de països que formen aliances ad hoc per interessos comuns en certs temes, i quines conseqüències tindrà això per a la governabilitat de la Unió. Al mateix temps que s'estudia el debat intern de la Unió Europea, el Programa Europa segueix l'evolució de les altres institucions que conviuen en l'espai europeu, com ara l'OTAN, el Consell d'Europa i l'OSCE, i analitza la seva aportació al procés d'integració europea.

- **LES RELACIONS EXTERIORS DE LA UNIÓ EUROPEA, L'AMPLIACIÓ I LA POLÍTICA DE VEÏNATGE**

La PESC i la PESD encara no han completat una configuració institucional que els doni solidesa i continuïtat, tot i els avenços previstos en el Tractat de Lisboa. Tanmateix, les iniciatives europees, com, per exemple, les intervencions i missions militars desplegades per la UE (Bòsnia, Macedònia, Congo, Gaza), no s'aturen. Europa projecta el seu model únic d'integració regional i els seus valors, i alhora vol defensar els seus interessos: és això compatible? La progressiva ampliació i, per tant, les perspectives d'adhesió, han demostrat ser un dels elements transformadors més importants de la UE en el seu entorn. La nova política de veïnatge intenta adaptar alguns dels elements de l'ampliació de més èxit i aplicar-los a nous veïns, que no són candidats. Fins a quin punt ho pot aconseguir? L'Observatori de Política Exterior Europea de la IUEE ha incre-

mentat aquest any la seva col·laboració amb el Programa Europa, i és un referent permanent en la investigació sobre aquestes qüestions. El Programa Europa ha adoptat, a més, un focus geogràfic: el sud-est i l'est d'Europa. Una regió que comença als Balcans i arriba a Turquia i Xipre, Ucraïna, Moldova, el Caucas i Rússia, i que concentra i exemplifica els reptes més importants per a les relacions exteriors de la Unió Europea. Ucraïna, en particular, ha centrat l'atenció del programa durant l'any 2007.

- **CONVERGÈNCIA O COMPETÈNCIA? POLÍTICA EXTERIOR EUROPEA I POLÍTIQUES EXTERIORS NACIONALS**

L'emergència d'una política exterior europea es produeix en paral·lel a l'evolució de les polítiques exteriors dels seus Estats Membres. L'evolució d'una no s'entén sense la de les altres, ni viceversa. L'estudi de les polítiques exteriors dels Estats Membres dins del marc europeu, i la seva cara complementària, que és l'anàlisi de l'impacte que les polítiques nacionals tenen en la configuració de les posicions comunes, formen l'eix principal d'aquesta línia de treball. No obstant això, també la relació amb les polítiques exteriors de les altres grans potències (Estats Units, Rússia, potències asiàtiques) conforma la política exterior europea i és, per tant, objecte d'estudi i de comparació per part del Programa Europa.

- **ELS ACTORS SUBESTATALS EN EL NOU CONTEXT EUROPEU**

Fa temps que els estats han perdut l'exclusiva d'operar en l'entorn internacional: empreses, institucions internacionals, organitzacions no governamentals i altres actors tenen un paper reconegut en l'esfera internacional. Els governs de les ciutats i regions han entrat de ple en aquesta esfera, i enlloc ho han fet amb tanta intensitat com a Europa. El procés de construcció europea ha creat oportunitats per a l'acció internacional dels governs subestats, que després han cercat nous àmbits d'activitat internacional. L'estudi d'aquests nous actors ens permet

entendre una mica millor una governança de molts nivells, i molt més complexa que un simple equilibri de forces entre estats. Barcelona, la seva província i Catalunya han estat pioneres en l'àmbit europeu i internacional en molts temes, i és, per tant, imprescindible que la Fundació CIDOB, que hi està situada, analitzi la seva contribució i la d'altres governs subestats a les relacions internacionals.

• **SEGURETAT ENERGÈTICA EUROPEA**

En quina mesura la qüestió energètica és un condicionant de la política exterior europea? Fins a quin punt una política energètica comuna a nivell europeu és factible i fins on pot contribuir a assegurar el subministrament? Com es pot compatibilitzar aquesta política amb els compromisos mediambientals internacionals de la Unió Europea?

El Programa Europa de la Fundació CIDOB no es fixa tant en el component intern d'una política energètica europea (regulació, competència, interconnexió) com en l'extern (posició comuna envers països OPEP, Rússia, països mediterranis, etc.). Però l'heterogeneïtat en les estructures de producció, consum i aprovisionament d'energia, juntament amb diferents polítiques regulatòries i quant al nivell de reserves fan molt difícil, ara com ara, la política energètica comuna europea.

• **FÒRUMS BILATERALS**

La Fundació CIDOB coorganitza cada any les trobades del Fòrum de Diàleg Espanya-Itàlia (des de 1999, conjuntament amb l'AREL de Roma) i del Fòrum de Diàleg Espanya-França (des de 2006, conjuntament amb Veolia Environnement de París). Els Fòrums reuneixen una representació de diferents sectors de la societat civil (negocis, acadèmia, administració, professionals liberals, etc.) per tal de facilitar el debat sobre les grans qüestions que afecten Espanya i Itàlia, i Espanya i França, respectivament. D'aquesta manera, la Fundació CIDOB s'ha convertit en un referent en aquestes dues importantíssimes relacions bilaterals.

INVESTIGACIONS REALITZADES

• **CICLE SOBRE COORDINACIÓ I COL-LABORACIÓ ENTRE COMUNITATS AUTÒNOMES I GOVERN CENTRAL EN MATÈRIA D'ACCIÓ EXTERIOR**

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB; **Vicente Palacio**, Opex; **José Ignacio Molina**, Opex.

L'Observatori de Política Exterior (Opex) de la Fundación Alternativas i el Programa Europa de la Fundació CIDOB han continuat durant el 2008 el cicle iniciat l'any 2007 que vol analitzar els àmbits de cooperació, competència, coordinació i suport mutu entre les comunitats autònomes i l'Administració central de l'Estat en matèria d'acció exterior. El cicle reuneix persones amb àmplia pràctica professional en aquest àmbit tant a l'Administració central de l'Estat com a les comunitats autònomes i experts en la matèria, en sessions a porta tancada, per tal de cercar fórmules específiques que permetin avançar en la configuració de nous mecanismes. Després d'analitzar les reformes estatutàries autonòmiques i l'àmbit de política exterior general, el cicle ha avançat en els de cooperació al desenvolupament, participació en la política europea i política de regulació dels fluxos migratoris.

• **EU4SEAS: LA UNIÓ EUROPEA I EL MULTILATERALISME SUBREGIONAL A LES CONQUES MARÍTIMES D'EUROPA**

Jordi Vaquer i **Francisco A. Pérez**, Fundació CIDOB.

Amb la participació del Centre for International Policy Studies (Kíev, Ucraïna), l'International Centre for Defence Studies (Tallin, Estònia), el Centre for European Studies de la Universitat Tècnica de l'Orient Mitjà (Ankara, Turquia), la Conferència de Regions Perifèriques Marítimes (Rennes, França), l'Istituto Affari Internazionali (Roma, Itàlia) i la Universitat d'Islàndia.

El Programa Europa de la Fundació CIDOB ha impulsat el disseny d'un estudi a llarg termini que compara els efectes de les polítiques de la

Unió Europea sobre la cooperació multilateral a les conques marítimes del Mediterrani, el Bàltic, el mar Negre i el Caspi. Aquest estudi multidisciplinari analitza aquests efectes en els camps de la política i la creació de seguretat, la política ambiental i marítima, la política d'energia i transports i les quatre llibertats (lliure circulació de persones, béns, serveis i capitals). El projecte està previst que tingui una durada de tres anys, i ha estat formulat inicialment com a proposta per al VII Programa marc de recerca de la Comissió Europea.

SEMINARIS

• THE EXTERNAL DIMENSION OF INTRA-EU SECURITY

Aquest seminari analitza les implicacions de la política de seguretat interior de la Unió Europea en les seves relacions amb els seus veïns. En aquest àmbit s'estudien els vincles institucionals entre Política Exterior i de Seguretat Comuna, la Política Europea de Seguretat i Defensa i la Cooperació en Afers de Justícia i Interior en aquest àmbit i la Nova Política de Veïnatge. S'estudien de manera comparativa, en particular, els efectes en alguns dels estats inclosos en l'estratègia de veïnatge com Ucraïna, Geòrgia o els països de la Mediterrània.

El seminari forma part del projecte Challenge (The Changing Landscape of European Liberty and Security), finançat pel VI Programa marc de la Unió Europea, per a l'estudi de qüestions relacionades amb els afers de Justícia i Interior. A més de l'Observatori de Política Exterior Europea, formen part d'aquest projecte 12 universitats i centres d'estudis d'arreu d'Europa. En l'organització d'aquest seminari col·laboren de manera directa la London School of Economics and Political Science (Regne Unit) i la Universitat de Colònia (Alemanya), i hi participen ponents de mitja dotzena de països europeus.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participants

Esther Barbé, Universitat Autònoma de Barcelona; **Franziska Bopp**, Universitat de Colònia; **Sergio Carrera**, CEPS; **Blanca Vilà**, Universitat Autònoma de Barcelona; **Wolfgang Wessels**, Universitat de Colònia; **Michal Natorski**, Universitat Autònoma de Barcelona; **Niklas Bremberg**, Universitat d'Estocolm; **Ignasi Guardans**, Parlament Europeu; **Karen E. Smith**, London School of Economics and Political Science; **Òscar Pardo**, University of Birmingham; **Maria A. Sabiote**, IUEE; **Natividad Fernández Sola**, Universidad de Zaragoza; **Raphael Bossong**, London School of Economics and Political Science; **Julien Jeandesboz**, **Eduard Sagarra**, Universitat de Barcelona; **Elisabeth Johansson-Nogués**, IUEE.

En col·laboració amb

Observatori de Política Exterior Europea, IUEE.
20 de febrer. Barcelona, Fundació CIDOB

• ELS GOVERNS LOCALS EN LA PROJECCIÓ EXTERIOR DE CATALUNYA

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya, reformat l'any 2006, ha cristal·litzat en un text legal una realitat que ja data de fa molts anys: tant la Generalitat com els governs locals de Catalunya estan duent a terme una important tasca internacional. Aquesta tasca, sorgida a iniciativa de cadascun dels seus protagonistes, ha anat creixent i guanyant espai tant a l'interior de les estructures de govern (incloent-hi els pressupostos), com en l'àmbit de les relacions internacionals a Europa i al món.

La Fundació CIDOB organitza una jornada de reflexió i debat sobre la realitat de l'acció internacional dels governs locals de Catalunya i la seva articulació amb els grans projectes de país liderats per la Generalitat de Catalunya. Des de la participació a la Unió Europea en virtut de les competències pròpies, fins a l'obertura asiàtica, passant per grans projectes com l'Euroregió i l'Eurodistricte, o l'aposta per la Mediterrània, Catalunya ha de comptar amb l'aportació dels governs locals per als seus grans projectes internacionals. Proposem, doncs, una reflexió conjunta entre alguns protagonistes de l'acció internacional local i els especialistes de la Generalitat de Catalunya.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participants

Laura Alcoverro, tècnica, Relacions Internacionals, Generalitat de Catalunya; **Francesc Badia**, Universitat Oberta de Catalunya; **Xavier Badia**, director, Oficina de Promoció de la Pau i Drets Humans, Generalitat de Catalunya; **Josep Burgaya**, president, Institut Municipal de Promoció i Economia (IMPE), Ajuntament de Vic; **Albert Camps**, tercer tinent d'alcalde i regidor d'Obres i Projectes, Ajuntament de Granollers; **Robert Casadevall**, director, Àrea de Promoció i Estratègies de Ciutat i Projecció Exterior, Ajuntament de Tarragona; **Roser Clavell**, secretària d'Afers Exteriors, Generalitat de Catalunya; **Carme Colomina**, periodista consultora en temes europeus; **Juan Antonio Corchado**, regidor, Ajuntament de Granollers; **Àngel Cortadellas**, director general, Relacions Internacionals, Generalitat de Catalunya; **Joan Cotxà**, tècnic, Relacions Internacionals; **Octavi de la Varga**, cap de l'Oficina de Cooperació Europea, Diputació de Barcelona; **José Antonio Donaire**, president, Comissió de Solidaritat i Cooperació, Generalitat de Catalunya; **Lluïsa Farré**, responsable de Cooperació Internacional, Àrea Metropolitana de Barcelona; **Carme Garrido**, regidora, Pla Estratègic i Societat del Coneixement,

Ajuntament de Granollers; **Neus Gómez**, responsable de Cooperació directa amb Amèrica Llatina, Diputació de Barcelona; **Anna Gual**, cap de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament, Diputació de Barcelona; **Josep Mayoral**, alcalde, Ajuntament de Granollers; **Dèbora Miralles**, cap de l'Àrea d'Acció Internacional; **Lluïsa Moret**, tinenta d'alcalde, Àrea de Benestar i Ciutadania, Ajuntament de Sant Boi de Llobregat; **Francesc Osan**, cap de l'Oficina de Diplomàcia Municipal, Diputació de Barcelona; **Marc Osan**, assessor, Vicepresidència, Generalitat de Catalunya; **Núria Parlón**, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet; **Rosa Maria Picamal**, cap del Servei i Planificació Europeus, Ajuntament de Girona; **Josep Presseguer**, segon tinent d'alcalde i regidor de Cooperació territorial i Projecció exterior, Ajuntament de Lleida; **Josep Rodríguez**, responsable d'assessorament, Diputació de Barcelona; **Marta Ros**, tècnica, Relacions Internacionals; **Cristina Sanchís**, tècnica, Relacions Internacionals; **Pietat Sanjuan**, segona tinenta d'alcalde i regidora d'Educació del Pla d'acollida, Ajuntament de Granollers; **Paqui Santoja**, responsable de Cooperació Euromediterrània, Diputació de Barcelona.

En col·laboració amb

Ajuntament de Granollers.

23 de maig. Granollers

Els governs locals en la projecció exterior de Catalunya
Josep Mayoral, Josep Lluís Carod-Rovira i Josep Ribera

- **NOVA MIRADA SOBRE EL SUD-EST D'EUROPA EL 2008: ELS TEMES CANDENTS**

El sud-est europeu, enfrontat recentment a una sèrie d'esdeveniments crucials, des de la declaració d'independència de Kosovo fins a la crisi política a Turquia, mira impacient cap a una Unió Europea abstreta novament amb la reforma institucional. La crisi georgiana d'aquest estiu pot alterar l'agenda de futures ampliacions. La conferència tracta les implicacions per al futur de la regió des de la perspectiva de properes ampliacions de la Unió Europea i de l'OTAN, com també qüestions de seguretat, democràcia, immigració i lluita contra el crim organitzat.

Coordinació

Carmen Claudín, Fundació CIDOB.

Participants

Diego López Garrido, secretari d'Estat per a la UE, Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació; **Gerald Knaus**, chairman ESI/Open Society Fellow 2008; **Pere Vilanova**, professor de Ciència Política, director, Divisió per a Afers Estratègics i Seguretat, Ministeri de Defensa; **Giuliano Amato**, exprimer ministre d'Itàlia; **Ivan Krastev**, director, Centre for Liberal Strategies, Sofia; **Loukas Tsoukalis**, director, ELIAMEP, Atenes; **Iļshak Alaton**, chairman, Alarko Holding, Istanbul; **Tim Judah**, The Economist, Londres; **Ivica Boceviski**, viceprimer ministre, Macedònia, Skopje; **Božidar Đeli**, viceprimer ministre, Sèrbia, Belgrad; **Gordana Đurovi**, viceprimer ministre, Montenegro, Podgorica; **Lars Wahlund**, ambaixador, Ministeri d'Afers Exteriors, Suècia.

En col·laboració amb

European Stability Initiative (ESI) i Friedrich-Ebert-Stiftung (FES).

22 de setembre. Barcelona, Palau de la Música

CONFERÈNCIES I TALLERS DE DEBAT

- **LA POLÍTICA EXTERIOR DE RÚSSIA SOTA LA PRESIDÈNCIA DE VLADIMIR PUTIN**

El març de 2008, Rússia va celebrar eleccions presidencials per escollir la persona que substituiria Vladimir Putin a la presidència de la Federació,

eleccions que finalment guanyaria Dimitri Medvédev. Ens trobem, doncs, al final de la seva segona presidència. Més enllà de les especulacions sobre el seu futur polític, és evident que els seus dos mandats han transformat notablement la Federació Russa. Un dels àmbits en què s'han notat amb més claredat els canvis és l'àmbit de la política exterior. La Fundació CIDOB organitza, un mes abans de les eleccions, una sessió per fer balanç d'aquests canvis tan notables.

La conferència va a càrrec de la prestigiosa especialista sud-africana en Rússia i en la Comunitat d'Estats Independents, Margot Light, catedràtica emèrita de la London School of Economics and Political Science. La professora Light analitza els canvis que s'han produït en la política exterior russa dels darrers quatre anys, i els situa en la perspectiva més àmplia de la construcció d'una política exterior pròpia després del desmembrament de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participants

Margot Light, catedràtica emèrita de la London School of Economics and Political Science.

31 de gener. Barcelona, Fundació CIDOB

- **LA POLÍTICA EXTERIOR ESPANYOLA AL FINAL DE LA VIII LEGISLATURA: BALANÇ I PERSPECTIVES**

El final d'una legislatura és sempre un moment adequat per fer balanç de la política exterior. No es tracta simplement d'elaborar un repàs crític de les accions concretes empreses pel Govern durant aquests quatre anys, sinó també avaluar en quina posició internacional es troba el país al final del període i, sobretot, quines són les perspectives de futur de la política exterior d'Espanya. L'anàlisi ha d'incloure els aspectes interns i organitzatius de la política exterior, la seva relació amb un sistema de relacions internacionals canviants i l'aportació espanyola a l'acció exterior de la Unió Europea, element clau de la nostra incardinació internacional.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participants

Esther Barbé, directora, Observatori de Política Exterior Europea, i coordinadora de l'estudi Espanya a Europa 2004-2008; **Nicolás Sartorius**, director, Observatori de Política Exterior Espanyola, Fundació Alternativas; **Darío Valcárcel**, director, revista Política Exterior i columnista del diari ABC.

20 febrer. Barcelona, Fundació CIDOB

- **ESMORZAR EUROPEU: LES RELACIONS EXTERIORS DE LA UNIÓ EUROPEA**

El Tractat de Lisboa ha enterrat la proposta d'un ministre d'Afers Exteriors de la Unió Europea, però preveu un avenç substancial en els mecanismes comuns de gestió de les relacions exteriors de la Unió. En un món cada cop més multipolar, Europa ha de mostrar-se més activa per tal de defensar els seus interessos, però també els valors que inspiren el procés d'integració europea. En aquest context, el Consell Català del Moviment Europeu i la Fundació CIDOB han convidat el director general de Relacions Exteriors de la Comissió Europea a intervenir en un esmorzar europeu.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participant

Eneko Landáburu, director general, Relacions Exteriors, UE.

En col·laboració amb

Consell Català del Moviment Europeu.

- **ESMORZAR EUROPEU: LA RELACIÓ TRANSATLÀNTICA DESPRÉS DE LES ELECCIONS AMERICANES**

Unes mesos abans de celebrar les eleccions americanes, la Fundació CIDOB analitza les expectatives d'un nou relançament de les relacions transatlàntiques amb la mirada posada en el fenomen Obama com a paradigma del nou multilateralisme i una nova visió per afrontar els reptes globals.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participant

Andrés Ortega, director general, Departament d'Anàlisi i Estudis, Presidència del Govern espanyol.

En col·laboració amb

Consell Català del Moviment Europeu.

13 de juny. Fundació CIDOB, Barcelona

- **EL FUTUR DE LA INTEGRACIÓ EUROPEA**

Després del "no" irlandès al Tractat de Lisboa, la Unió Europea ha optat per la vella estratègia de guanyar temps i continuar amb el procés de ratificació, que ja han aprovat 20 dels 27 Estats Membres. L'últim país que s'hi ha sumat ha estat Espanya. Un cop salvat l'obstacle de la ratificació del Regne Unit, la presidència francesa ha de superar el revés de la negativa del president polonès Kaczynski i esperar que es dissipin la incertesa txeca. Mentrestant, existeix l'amenaça de l'ombra d'una paràlisi institucional que podria frenar qualsevol ampliació futura.

La paradoxa de societats majoritàriament europeistes, però que no senten seu el projecte de construcció europea, obre una sèrie d'incògnites sobre el futur de la Unió Europea. Les causes que s'amaguen rere el distanciament de la ciutadania europea de Brussel·les, el disseny de l'edifici institucional i la seva legitimitat democràtica així com les necessàries reformes de la Unió Europea per afrontar els reptes de la globalització es tracten en una taula rodona organitzada per la Fundació CIDOB i formada per tres experts en temes europeus.

Coordinació

Francisco A. Pérez, Fundació CIDOB.

Participant

Ignasi Guardans, membre del Grup Liberal-Demòcrata, Parlament Europeu; **Ignacio Torreblanca**, director, Delegació a Madrid, European Council on Foreign Relations; **Juan Díez de Medrano**, professor de Sociologia, Universitat de Barcelona i coordinador del Programa d'Investigació, Institut Barcelona d'Estudis Internacionals.

10 de juliol. Barcelona, Fundació CIDOB

La política exterior de Rússia sota la presidència de Vladimir Putin
Margot Light

• **ESMORZAR EUROPEU: LA POLÍTICA D'ESPANYA DAVANT ELS REPTES DE LA UNIÓ EUROPEA**

A la darrera cimera, la Unió Europea va acordar continuar la ratificació del Tractat de Lisboa després del “no” irlandès. Espanya, que va donar suport, juntament amb França i Alemanya, a la posició de no frenar el Tractat i de guanyar temps, ha estat el primer país a reprendre el procés amb l'aprovació de la ratificació al Congrés dels Diputats el passat 26 de juny, a falta de la votació al Senat prevista per després de l'estiu. La “Nova Europa” que sorgeixi de la reforma institucional ha de fer front a desafiaments a mig termini, com ara l'augment del preu del petroli i dels aliments, i a reptes permanents com la immigració, la seguretat i el canvi climàtic. Amb relació a la política espanyola cap a la Mediterrània, que havia liderat el Procés de Barcelona, la cimera europea celebrada a París el 13 de juliol, sota presidència francesa, decideix el rumb del nou marc de relació, la Unió per la Mediterrània, i marca de manera decisiva l'orientació i el pes relatiu de la política exterior espanyola a la ribera sud. Per discutir aquestes i altres qüestions, el Consell Català del Moviment Europeu i la Fundació CIDOB han convidat el secretari d'Estat per a la Unió Europea del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació a intervenir en un esmorzar europeu.

Esmorzar europeu: les relacions exteriors de la Unió Europea
Eneko Landáburut

Coordinació

Francisco A. Pérez, Fundació CIDOB.

Participant

Diego López Garrido, secretari d'Estat per a la Unió Europea, Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació.

En col·laboració amb

Consell Català del Moviment Europeu.

15 de juliol. Barcelona, Fundació CIDOB

• **LA POLÍTICA EXTERIOR A LA CAMPANYA ELECTORAL AMERICANA**

Els Estats Units d'Amèrica viuen una de les campanyes electorals més apassionants dels darrers anys. Les qüestions de política interior tenen un paper molt important, però les relacions exteriors són també objecte d'amplis debats. L'anàlisi de les qüestions que s'estan debatent en la campanya, de les posicions dels candidats en temes de política exterior, i també de la rellevància d'aquests temes per al resultat final, com també de les possibles conseqüències de la victòria d'un o altre candidat, són els temes que es tracten en aquest taller de debat.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participants

Martí Anglada, cap d'Informació Internacional, Televisió de Catalunya, i primer delegat de Televisió de Catalunya a Washington; **Gabriel Colomé**, director, Centre d'Estudis d'Opinió, Generalitat de Catalunya i professor de Ciències Polítiques, Universitat Autònoma de Barcelona; **Núria Ribó**, autora del llibre Hillary Clinton: retorn a la Casa Blanca, ha estat corresponent durant vuit anys a Nova York, professora a la Facultat de Periodisme de la Universitat Autònoma de Barcelona; actualment dirigeix i presenta un programa a Catalunya Ràdio; **Esther Vera**, delegada de CUATRO i CNN+ a Catalunya, va col·laborar des de Washington amb mitjans com l'Avui, El Temps, Tele 5 i ComRadio durant el mandat del president Clinton.

23 d'octubre. Barcelona, Fundació CIDOB

- **ESMORZAR EUROPEU: EL PAPER DE LA UNIÓ EUROPEA AL CAUCAS SUD**

El Caucas Sud s'ha convertit novament durant l'agost de 2008 en un focus d'instabilitat i de tensió entre Rússia i la Unió Europea. Després de la crisi entre Rússia i Geòrgia, s'imposa una reflexió sobre la importància d'aquella zona estratègica i, sobretot, del paper que la Unió Europea hi pot tenir. Per això la Fundació CIDOB ha organitzat un esmorzar europeu que compta amb la intervenció de Vytautas Landsbergis com a conferenciant convidat.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB.

Participant

Vytautas Landsbergis és un polític conservador lituà. Actualment és europarlamentari, membre de la Mesa del Parlament Europeu i de les comissions parlamentàries UE-Armènia, UE-Azerbaidjan i UE-Geòrgia. Va ser el primer cap d'Estat de la Lituània independent, i també va presidir el Parlament lituà, conegut com a Seimas.

5 de desembre. Barcelona, Fundació CIDOB

FÒRUMS BILATERALS

- **FÒRUM ESPANYA-FRANÇA**

El dia 10 de gener, i paral·lelament a la Cimera de Caps d'Estat i de Govern, es reuneix el Fòrum de Diàleg Espanya-França, coorganitzat per Veolia Environnement i la Fundació CIDOB. Es tracta d'una reunió d'alt nivell de les societats civils d'ambdós països, en la qual es debaten qüestions d'actualitat en les relacions bilaterals, com també els grans projectes compartits en els àmbits europeu i mediterrani. Després de l'èxit de l'edició de Girona el 2006, el Fòrum de Diàleg incideix en algunes de les temàtiques que ha treballat durant l'any 2007 com són les interconnexions transfrontereres, la recerca i l'ensenyament universitari, o la possible creació d'un canal cultural compartit. Les propostes elaborades pel Fòrum de Diàleg es presentaran als caps d'Estat i de Govern.

Presidència

Narcís Serra, Fundació CIDOB, i **Henri Proglie**, Veolia Environnement.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB, i **Denis Lépée**, Veolia Environnement.

Participants espanyols

Fernando Albericio, director general, Parc Científic de Barcelona; **Andreu Claret**, director, Gabinet de Presidència i Relacions Externes, Agbar; **Guillermo de la Dehesa**, president, AVIVA Grupo Corporativo; **Ramón de Miguel**, assessor del president en Temes Internacionals, Iberdrola; **Luis del Rivero**, president, Sacyr-Vallehermoso; **Iñaki Dorronsoro**, director, Àrea d'Europa i de Desenvolupament Tecnològic, FAGOR; **Antoni Flos**, director, Assumptes Corporatius Internacionals, Gas Natural; **Josep Maria Flotats**, actor i director teatral; **Lluís Foix**, analista, La Vanguardia; **Antonio García Ferrer**, vicepresident, ACS; **Ignasi Guardans**, eurodiputat, Grup ALDE, Parlament Europeu; **Pascal Latimier**, responsable d'Abertis França; **Gérard Lheure**, president, Cambra de Comerç i Indústria Francesa de Barcelona; **Cayetano López**, director general adjunt i director, Departament d'Energia, CIEMAT;

Carlos Losada, director general, Fundació ESADE; **Myriam Maestroni**, directora executiva, Primagaz; **Jordi Mercader**, president, Agbar; **Carlos Javier Moreiro González**, professor titular de Dret Internacional Públic, Universidad Carlos III; **Alberto Navarro**, secretari d'Estat per a la Unió Europea; **Antonio Oporto**, president executiu, ALSTOM Espanya; **Ramón Pérez-Maura**, adjunt al director, ABC; **Jean-Charles Raufast**, president, Cámara de Comercio Franco-Española; **Eduard Sagarra**, advocat, Roca i Junyent Advocats; **Jordi Savall**, director, Fundació Centre Internacional de Música Antiga; **Jorge Semprún**, escriptor; **Fidel Sendagorta**, ambaixador especial per al Procés Euromediterrani, Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació; **Jorge Toledo**, director, Gabinet del secretari d'Estat per a la Unió Europea; **José Ignacio Torreblanca**, cap de l'Oficina de Madrid i investigador sènior, European Council on Foreign Relations; **José Vidal Beneyto**, director, Col·legi Miguel Servet; **Francisco Villar**, ambaixador d'Espanya a França; **Rafael Villaseca**, conseller delegat, Gas Natural.

Participants francesos

Anne Baldassari, directora, Musée Picasso de París; **Françoise Barre-Sinoussi**, directora, Unitat de Biologia dels Retrovirus, Institut Pasteur; **Micheline Bossaert**, directora, Afers Internacionals, grup Suez; **Yves Cabana**, conseller del president, Veolia i director de Desenvolupament Sostenible; **Jean-Louis Chauzy**, president, Conseil Économique et Social Régional Midi-Pyrénées; **Cécile Chicoye**, responsable de missió, Prefectura de Midi-Pyrénées; **François Chollet**, director, Laboratori de neuroimatge funcional, Facultat de Medicina, Université Paul Sabatier de Toulouse, adjunt a l'alcalde, Toulouse; **Pierre Clavel**, director internacional, Gaz de France; **Claude Cohen Tannoudji**, premi Nobel de Física, membre de l'Académie des Sciences; **Jean-Dominique Comolli**, conseller delegat, Altadis; **François Cornut-Gentille**, diputat, alcalde de Saint Dizier; **Hubert Cottureau**, Ministeri d'Afers Exteriors; **Hélène Darroze**, restauradora; **Jean-François Deheq**, conseller delegat, Sanofi-

Aventis; **Bruno Delaye**, ambaixador de França a Espanya; **Philippe Douste-Blazy**, exministre, conseller del president de la República; **Christian Frémont**, director, Gabinet del Ministre d'Estat, ministre d'Ecologia i del Desenvolupament i la Planificació Territorial Sostenibles; **Claudie Haigneré**, exministra d'Afers Europeus i de Recerca, metgessa i cosmonauta; **Thierry Jacquillat**, president de Paris Île-de-France, capital econòmica; **Jean-Pierre Jouyet**, secretari d'Estat per als Afers Europeus; **Thomas Lambert**, conseller tècnic; **Denis Lépée**, chargé de mission amb el president de Veolia; **Dominique Perrault**, arquitecte; **Henri Proglio**, conseller delegat de Veolia Environnement; **Bernard Ramanatsoa**, director general, grup HEC; **Jacques Roux**, Elixor; **Robert Zolade**, president, Elixor.

10 de gener. París

• FÒRUM ESPANYA-FRANÇA: JORNADES DE TREBALL

En un moment en què Europa torna a abstenir-se amb el “no” irlandès, l'eix París-Madrid pot ser decisiu per afrontar els nous reptes de la globalització. En el marc del Fòrum de Diàleg Espanya-França, la Fundació CIDOB i la companyia francesa Veolia organitzen el 16 de juny sessions de treball en què participen experts del món polític, acadèmic i empresarial per analitzar la cooperació bilateral segons tres eixos estratègics: l'economia, negocis i el medi ambient; la investigació en finances; i la col·laboració per crear una agència bilateral del medicament. La trobada se celebra a la Torre Agbar i és presidida per Narcís Serra i Claudie Haigneré, la primera dona astronauta europea i exministra d'Investigació i d'Afers Europeus.

Les infraestructures i les interconnexions en transport, electricitat i gas tornen a ser els temes estrella en la cooperació a ambdues bandes dels Pirineus. En la col·laboració en la investigació en finances, de gran rellevància i actualitat en la recerca de receptes de regulació bancària que refredin la febre provocada per les “subprime” i

facin més predictibles les crisis, els experts llancen la denominada “Iniciativa franco-espanyola en investigació sobre finances” amb la qual pretenen impulsar i finançar projectes conjunts d’investigació amb l’objectiu de crear capital humà en aquesta àrea i poder competir amb les universitats americanes.

La primera agència del medicament franco-espanyola és la plasmació d’un objectiu estratègic més ambiciós: equilibrar cap al sud el centre de gravetat de la investigació farmacèutica, cada any més desplaçat al centre i nord d’Europa. Per entendre la importància d’aquest pas cal recordar que, a diferència d’altres països de la UE com Suècia, el Regne Unit o Alemanya, Espanya no compta amb acords bilaterals que agilitin l’autorització per utilit-

catedràtic d’Economia Financera, Universitat Pompeu Fabra; **Miguel García Cestona**, professor, Organització d’Empreses, Universitat de Barcelona; **Antoine Hyafil**, professor associat, Finances et Économie, HEC, París; **Salvador Estapé**, Centre d’Investigació Sector Públic-Sector Privat, IESE; **Carlos Losada**, director general, Fundació ESADE; **Bartolomé Benassar**, historiador, escriptor i hispanista; **Micheline Bossaert**, director, Relacions Internacionals, Suez; **Jean-Marie Burbuburu**, advocat, exdegà, del Col·legi d’Advocats, París; **Yves Cabana**, conseller de la Presidència, Veolia Environment; **Jean-Louis Chauzy**, president, Conseil Économique et Social Régional Midi-Pyrénées; **Andreu Claret**, director, Gabinet de Presidència i Relacions Externes, Agbar; **François Cornut-**

Fòrum Espanya-França: jornades de treball

zar medicaments ja disponibles en altres mercats més desenvolupats com el d’Estats Units. Els especialistes del Fòrum van acordar celebrar, com a pas previ, sengles escoles d’estiu els dos propers anys per avaluar les estratègies que permetin unificar els procediments en el recorregut del medicament des del laboratori on es crea fins a la farmàcia.

Presidència

Narcís Serra, Fundació CIDOB, i **Henri Proglio**, Veolia Environnement.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB, i **Denis Lépée**, Veolia Environnement.

Participants

Carmen Anotegui, directora, Departament de Control i Direcció Financera, ESADE; **Xavier Freixas**,

Gentile, diputat; alcalde de Saint-Dizier, president, Grup d’Amistat Espanya-França, Assemblea Nacional; **Bruno Delaye**, ambaixador de França a Espanya; **Serge Didier**, advocat; **Antoni Flos**, director, Assumptes Corporatius Internacionals, Gas Natural; **Antonio García Ferrer**, vicepresident, ACS; **Gerard Lheure**, president, Cambra de Comerç i Indústria Francesa de Barcelona; **Jordi Mercader**, president, Agbar; **Fernando Nogales**, subdirector general d’Europa Occidental, Ministeri d’Afers Exteriors; **Matthieu Peyraud**, conseller polític, Ambaixada de França a Espanya; **Dominique Pin**, director, Zona Amèrica Llatina, AREVA; **Henri Proglio**, president director general, Veolia Environment, copresident del Fòrum Espanya-França; **François Pugeaut**, cònsol general adjunt,

Consolat General de França a Barcelona; **Jean-Charles Raufast**, president, Cámara de Comercio Franco-Española; **Pierre Raynaud**, director, Institut Francès de Barcelona; **Marie Madeleine Salle**, advocada; **Fernando Albericio**, director general, Parc Científic de Barcelona; **Roland Bugat**, president, Pôle de Compétitivité CancerBioSanté, Toulouse; **María José Camarasa**, professora d'Investigació, Institut de Química Mèdica, CSIC; **François Chollet**, president, Agence Française de Sécurité Sanitaire des Produits de Santé; **Claudie Haigneré**, exministra d'Afers Europeus, exministra d'Investigació, metge i astronauta; **Guy Molénat**, agregat per a la Ciència i la Tecnologia, Consolat General de França a Barcelona; **Albert Palomer**, director, Química Mèdica, Ferrer Grupo; **Marçal Pastor**, vicerector d'Investigació, Universitat de Barcelona; **Jordi Quintana**, director, Plataforma Drug Discovery, Parc Científic de Barcelona; **Ferran Sanz**, director, Programa d'Investigació en Informàtica Biomèdica, Institut Municipal d'Investigació Mèdica, Hospital del Mar, Universitat Pompeu Fabra; **Bernat Vidal**, cap de secció, Departament de Química Mèdica, Laboratoris Almirall.

16 de juny. Barcelona, Torre Agbar

• IX FÒRUM DE DIÀLEG ESPANYA-ITÀLIA

El Fòrum de Diàleg Espanya-Itàlia reuneix representants de la societat civil en una trobada anual que se celebra, des de 1999, alternativament a cada país. Gènova, Barcelona, Roma, València, Milà, Jaén-Granada, Verona i Toledo cedeixen el testimoni a Pisa, que acull la IX edició del Fòrum de Diàleg els dies 10 i 11 d'octubre. Fruit d'un llarg historial de col·laboració i amb la finalitat d'estimular la investigació sobre temes rellevants per a les relacions hispanoitalianes, les entitats organitzadores, l'AREL i la Fundació CIDOB, i els patrocinadors del Fòrum fan lliurament del primer Premi Fòrum de Diàleg Espanya-Itàlia.

El Fòrum arriba a la seva novena edició en un moment especialment intens en les relacions entre els dos països. D'una banda, el món dels negocis ha estat testimoni d'importantes operacions que han unit projectes empresarials de primer ordre en sectors clau com les infraestructures, les telecomunicacions i l'energia, creant una interdependència

sense precedents entre les dues economies. D'altra banda, la incertesa en la reforma institucional a la Unió Europea, després del "no" irlandès al Tractat de Lisboa, i l'entorn econòmic desfavorable a la zona euro suposen un seriós desafiament per a dos executius que comencen aquest any els seus mandats. Així mateix, la cooperació hispano-italiana s'enfronta al repte de construir en l'espai euromediterrani una política migratòria que arribi a consensos en la lluita contra la immigració il·legal i forgi una voluntat política compromesa amb el suport al desenvolupament social i econòmic dels països de la ribera sud.

El Fòrum, en el qual destacades personalitats de la societat civil poden discutir lliurement aquestes qüestions d'actualitat, es configura com un marc idoni per impulsar noves idees i iniciatives d'acció conjunta per als governs espanyol i italià. Sota aquesta premissa, el fòrum serveix per consensuar propostes concretes que puguin ser remeses als executius d'ambdós països, en vigílies de la celebració de la cimera bilateral prevista per al segon semestre de 2008.

Presidència

Narcís Serra, Fundació CIDOB, i **Enrico Letta**, AREL.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB, i **Daniela Gini**, AREL.

Participants espanyols

Miguel Àngel Moratinos, ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació; **Elena Salgado**, ministra d'Administracions Públiques; **Francesc Antich**, president, Govern de les Illes Balears; **Salvador Alemany**, conseller delegat, Abertis Infraestructures, i president del Cercle d'Economia; **Miquel Argimón**, Generalitat de Catalunya i Comissió Europea; **Alessandro Benuzzi**, president Espanya, Pride Group, Informatica e Telecomunicazioni di Milano; **Carles Campuzano**, diputat, Grup Parlamentari Català (CiU), Congrés dels Diputats; **Narcís de Carreras**, director de Desenvolupament Internacional, Gas Natural; **Maite Costa**, presidenta, Comissió Nacional de l'Energia; **Joaquim Ferret**, catedràtic de Dret Administratiu, Universitat Autònoma de Barcelona, i membre de la Comissió Jurídica Assessora, Generalitat de Catalunya; **Joan Fuster**,

director, Consorci Universitari de la Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona; **Cristina García-Orcoyen Tormo**, directora gerent, Fundación Entorno-Consejo Empresarial Español para el Desarrollo Sostenible; **Ignacio Gil Lázaro**, diputat del Partit Popular, secretari tercer, Congrés dels Diputats, president Grup d'Amistat amb Itàlia, Congrés dels Diputats; **Carlos López Blanco**, director de l'Oficina Internacional, Telefónica; **José Luis Malo de Molina**, director general, Servei d'Estudis, Banc d'Espanya; **Rodolfo Martín Villa**, president, Fundación ENDESA; **Aldo Olcese Santona**, president, Secció de Ciències Empresarials i Financeres,

Participants italians

Paolo Guerrieri, director, Centro Interdipartimentale di Ricerca sull'Economia Internazionale, Università La Sapienza; **Andrea Paci**, professor extraordinari d'Economia i Gestió d'Empreses, Università degli Studi di Firenze; **Giovanni Belluzzi**, partner studio Belluzzi e Associati; **Francesco Boccia**, Congrés dels Diputats; **Marco Bongiovanni**, professor, Revisione Aziendale, Università degli studi di Modena e Reggio Emilia; **Stefan Collignon**, professor de Política Econòmica, Scuola Superiore Sant'Anna; **Carmelo Furci**, vicepresident, Gruppo Telecom Italia; **Simonetta Giordani**, responsa-

IX Fòrum de diàleg Espanya-Itàlia
Enrico Letta, Elena Salgado, Miguel Angel Moratinos, Franco Frattini i Narcís Serra

Real Academia de Ciencias Económicas y Financieras; **José María Palencia**, conseller delegat, Aldeasa; **Marco Pizzi**, president, Cambra de Comerç i Indústria Italiana per a Espanya; **Mauro Prodi**, conseller delegat, Sogefi Filtration; **Charles Powell**, subdirector d'Investigació i Anàlisi, Real Instituto Elcano de Estudios Internacionales y Estratégicos; **Álvaro Rodríguez Bereijo**, president emèrit, Tribunal Constitucional; **Eduard Sagarra**, advocat; **Gustavo Suárez**, president, Real Instituto Elcano de Estudios Internacionales y Estratégicos; **Anna Terrón**, secretària per a la Unió Europea, Generalitat de Catalunya; **Darío Valcárcel**, director, revista Política Exterior; ambaixador Raniero Vanni d'Archirafi, president, Rcs Iberica; **Evelio Verdera**, advocat, catedràtic de Dret Mercantil; **Blanca Vilà**, catedràtica de Dret Internacional Privat, Universitat Autònoma de Barcelona.

ble de Relacions Institucionals, Autostrade per l'Itàlia; **Marco Meloni**, conseller, Comissió Política UE i Relacions Internacionals, Regió de Sardenya; **Mario Morandini**, conseller delegat, Atagroup; **Fabrizio Pagani**, senior legal adviser, OCDE; **Fabio Pammolli**, director, IMT Institutions Markets Technologies; **Emanuele Rossi**, Preside della Classe di Scienze Sociali, Scuola Superiore Sant'Anna; **Stefano Sannino**, director per a Amèrica Llatina, Direcció General de Relacions Exteriors, Comissió Europea; **Alberto Biancardi**, director general, Cassa Conguaglio Settore Elettrico; **Massimo Romano**, conseller delegat, Sogin; **Vito Angelo Argento**, president, Ecotaras; **Mauro Battocchi**, responsable de la Divisió d'Afers Institucionals Internacionals, Enel; **Alberto Biancardi**, director general, Cassa Conguaglio Settore Elettrico; **Enrico Bonari**, Preside della Classe di Scienze Sperimentali, Scuola Superiore Sant'Anna;

Andrea Brentan, vicepresident, Endesa, Managing Director Divisione Iberia e America Latina, Enel; **Carlo Corradini**, president, Leonardo & Co.; **Marco Frey**, professor d'Economia i Gestió d'Empreses, Scuola Superiore Sant'Anna; **Franco A. Grassini**, president, Marche Capital; **Carlo Malinconico Castriota Scanderbeg**, president, Federazione Italiana Editori Giornali; **Andrea Marsanich**, Manager International Affaire, Corporate International Institutional Activities, En; **Francesco Merloni**, president, Mts Group; **Luigi Morgano**, vicepresident, Consiglio di Gestione, A2A; **Andrea Pecchio**, Practice Leader, Serveis Financers, Spencer Stuart; **Paolo Signoretti**, vicepresident, Atagroup; **Alessandro Benuzzi**, president Espanya, PRIDE GROUP, Informatica e Telecomunicazioni di Milano; **Lucio Caracciolo**, director, Limes; **Giuseppe Bono**, conseller delegat, Fincantieri; **Maria Teresa Salvemini Ristuccia**, consellera d'Administració, Enea-Ente per le nuove tecnologie e l'energia; **Manuel Andrés**, president i conseller delegat, Nestlé Italiana; **Franco Baronio**, director general Retail, Banco Popolare; **Giancarlo Battista**, president, Fincantieri; **Maria Chiara Carrozza**, directora, Scuola Superiore Sant'Anna; **Valterio Castelli**, president e Ad Td Group; **Luigi Troiani**, assessor de Direcció, Autogrill; **Pasquale Chiappetta**, director de Relacions Institucionals, Rcs Mediagroup; **Andrea de Guttry**, director, Divisione Alta Formazione, Scuola Superiore Sant'Anna; **Giorgio Marrapodi**, ministre conseller de l'ambaixador d'Itàlia a Madrid; **Francesco Minotti**, director general, Cassa di Risparmio di Lucca, Pisa i Livorno; **Ignazio Moncada**, president, Fata; **Gennaro Pieralisi**, president, Gruppo Pieralisi; **Giuliano Tagliavini**, managing partner, Tagliavini & Partners; **Antonio Taverna**, professor di Aggregazioni aziendali Risk Management Università Liuc "C. Cattaneo"; **Riccardo Varaldo**, president, Scuola Superiore Sant'Anna; **Giorgio Zappa**, director general, Finmeccanica.

10 i 11 d'octubre. Pisa

- **PREMI "FÒRUM DE DIÀLEG ESPANYA-ITÀLIA"**
La Fundació CIDOB i l'AREL, Agenzia di Ricerche e Legislazione fundada da Nino Andreatta, convoquen, amb el patrocini de les empreses que formen el grup motor del Fòrum de Diàleg Espanya-Itàlia, la primera edició del premi homònim. L'objectiu del premi

–destinat als dos millors estudis de ciències socials, de caràcter comparatiu, sobre temes rellevants per a les relacions bilaterals entre Espanya i Itàlia– és afavorir i estimular la investigació de la relació entre aquests dos grans estats europeus. L'11 d'octubre, a Pisa, Giuliano Amato, expresident del Consell de Ministres d'Itàlia, lliura el Premi Fòrum de Diàleg Espanya-Itàlia als dos primers guanyadors, Elena Griglio i Fabio García Lupato. El jurat binacional recompensa així els dos millors treballs en ciència social d'entre tots els admesos a concurs. Els treballs, redactats per acadèmics i investigadors d'ambdues nacionalitats, tenen un caràcter comparatiu entre els dos estats, o bé analitzen la relació bilateral.

Elena Griglio, de la Libera Università degli Studi Sociali Guido Carli de Roma, guanya el concurs en la seva branca jurídica i econòmica amb el treball "Unitat i descentralització en la tutela del dret a la salut: l'experiència italiana i espanyola en contrast". Fabio García Lupato, de la Universidad Complutense de Madrid i la Università degli Studi de Siena, obté el premi en la branca de ciència política i sociologia amb el seu estudi "Rellevància i usos d'Europa: efectes directes i indirectes de la Unió Europea per a la competició política domèstica a Itàlia i Espanya". Els guanyadors reben un premi en metàl·lic de 3.000 euros, i els seus treballs seran publicats per l'AREL i la Fundació CIDOB, les dues institucions organitzadores del Fòrum de Diàleg i del Concurs.

Coordinació

Jordi Vaquer, Fundació CIDOB, i **Daniela Gini**, AREL.

11 d'octubre. Pisa

PARTICIPACIÓ EN SEMINARIS, CONGRESSOS I CONFERÈNCIES

- **PONÈNCIA: "A SOUTHERN PERSPECTIVE ON DIVERSIFYING NATURAL GAS SUPPLY. THE CASE OF SPAIN"**

Energising Europe: Climate Change, Energy Security & Europe's Next Big Project. Dept for Business, Enterprise & Regulatory Reform (the former DTI),

16-17 de maig. Londres